

Kód:	SR/1/2023
Druh:	SMĚRNICE REKTORA
Název:	Jednací řád Etické komise UTB
Organizační závaznost:	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Datum vydání:	17. 1. 2023
Účinnost:	17. 1. 2023
Vydává:	Rektor
Zpracoval:	Interní auditor, Předsedkyně Etické komise, Pověřenkyně pro ochranu osobních údajů, Právní oddělení
Spolupracoval:	
Počet stran:	6
Počet příloh:	1
Rozdělovník:	Zaměstnanci UTB, studenti UTB
Podpis oprávněné osoby:	prof. Mgr. Milan Adámek, Ph.D., v. r.

ČÁST PRVNÍ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Článek 1 Základní ustanovení

- (1) Etická komise UTB (dále jen „komise“) je poradním sborem zřízeným rektorem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (dále jen „UTB“) podle čl. 26 Statutu UTB.
- (2) Komise je zřízena zejména k posuzování podnětů ve věci dodržování zásad Etického kodexu UTB a pro potřeby posuzování etických aspektů výzkumu prováděného na UTB.

Článek 2 Složení komise

- (1) Počet členů a složení komise stanoví rektor vnitřní normou UTB.
- (2) Předsedu komise jmenuje rektor.
- (3) Předseda, členové komise a rektor podepíší písemný závazek mlčenlivosti o všech důvěrných nebo jinak citlivých otázkách projednávaných podnětů.
- (4) Předseda komise může pro posouzení konkrétního případu přizvat další osoby s hlasem poradním; ustanovení odstavce 3 platí pro tyto další osoby obdobně. V případě posuzování podnětů týkajících se výzkumu přizve předseda komise k projednávání pověřence pro ochranu osobních údajů vždy.
- (5) Kontakt na komisi: eticka-komise@utb.cz.

Článek 3

Zasedání komise

- (1) Zasedání komise se koná podle potřeby, nejméně však jednou ročně.
- (2) Zasedání komise svolává předseda komise nebo jím pověřený člen komise písemnou nebo elektronickou formou.
- (3) O svolání zasedání komise může předsedu požádat rektor, ombudsman, pověřenec pro ochranu osobních údajů, děkan, nebo předseda Akademického senátu UTB (dále jen „AS UTB“) nebo požádají-li o svolání komise alespoň dva členové komise.
- (4) Zasedání komise řídí její předseda. V době nepřítomnosti předsedy řídí komisi jím pověřený člen komise.
- (5) Zasedání komise jsou neveřejná. Rektor se může účastnit jednání komise, avšak bez práva hlasovat.
- (6) Komise je schopna se usnášet, jsou-li přítomny nejméně dvě třetiny všech členů komise.
- (7) Usnesení komise je přijato, hlasuje-li pro ně většina přítomných členů komise.
- (8) O usnesení se hlasuje aklamací; na návrh kteréhokoliv člena může komise hlasovat tajně.
- (9) Zasedání komise lze konat také pomocí prostředků komunikace na dálku. Při tomto způsobu zasedání se použijí ustanovení odstavců 6 až 8 obdobně, přičemž tajně lze hlasovat pouze tehdy, pokud to prostředky komunikace na dálku umožňují.
- (10) Ze zasedání komise se pořizuje zápis, v němž je uvedeno datum, místo a způsob konání zasedání, program jednání, seznam přítomných osob, výsledek hlasování a usnesení komise.
- (11) V případě potřeby může komise hlasovat o usnesení mimo zasedání pomocí prostředků komunikace na dálku (dále jen „per rollam“). Při hlasování per rollam určí předseda formu hlasování a zašle členům k vyjádření písemný návrh usnesení s oznámením lhůty pro vyjádření. Výsledky hlasování zjišťuje předseda. Usnesení je schváleno, pokud se vyjádří alespoň dvě třetiny všech členů komise a pokud s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina hlasujících členů komise. O výsledku hlasování předseda komise neprodleně písemně nebo elektronicky informuje členy komise. Výsledek hlasování per rollam je uveden v zápisu z nejbližšího zasedání komise. Projeví-li se způsobem hlasování per rollam ve lhůtě pro vyjádření nesouhlas alespoň dva členové komise, nelze tímto způsobem hlasovat a musí být svoláno zasedání komise.

ČÁST DRUHÁ POSUZOVÁNÍ PODNĚTŮ VE VĚCI DODRŽOVÁNÍ ZÁSAD ETICKÉHO KODEXU UTB

Článek 4 Projednávání předložených podnětů

- (1) Komise projednává podněty členů akademické obce a ostatních zaměstnanců UTB (dále jen „předkladatel“), které souvisejí s dodržováním zásad Etického kodexu UTB.
- (2) Podnět se předkládá písemnou formou k rukám předsedy komise. Podnět musí obsahovat:
- z důvodnění předložení (vysvětlení kým, jak a v kterém bodě nebyly dodrženy zásady Etického kodexu UTB),
 - jméno, příjmení a doručovací adresu předkladatele,
 - e-mailový a telefonický kontakt na předkladatele,
 - uvedení fakulty nebo další součásti UTB, na které je předkladatel členem akademické obce nebo ostatním zaměstnancem UTB,
 - případný důkazní materiál,
 - vlastnoruční nebo zaručený elektronický podpis předkladatele.
- (3) Předseda komise bez zbytečných odkladů po doručení podnětu seznámí členy komise s jeho obsahem.
- (4) Jednotlivé podněty posoudí komise a rozhodne o nejvhodnějším způsobu jejich řešení. Postupuje přitom takovým způsobem, aby podnět mohl být projednán ve své úplnosti bez zbytečných průtahů. Podnět nesouvisející přímo s Etickým kodexem UTB komise odloží bez nutnosti věcného projednání podnětu. Zasedání komise k projednání podnětu se uskuteční zpravidla ve lhůtě 3 měsíců od jeho doručení.
- (5) Za účelem projednání podnětu si může komise vyžádat součinnost kteréhokoliv zaměstnance nebo studenta UTB; dotčený je povinen komisi poskytnout vyžádanou součinnost podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a v souladu s Etickým kodexem UTB.
- (6) Zaměstnanec UTB, který podle předloženého podnětu mohl nedodržet zásady Etického kodexu UTB či má nebo mohl mít povědomí o možném nedodržení zásad Etického kodexu UTB (dále jen „dotčená osoba“), musí být k zasedání komise předsedou komise písemně předvolán. Předvolání spolu s veškerými podklady týkajícími se podnětu se dotčené osobě zasílá prostřednictvím provozovatele poštovních služeb do vlastních rukou, popřípadě do datové schránky. Předvolání musí být dotčené osobě doručeno nejméně dva týdny před termínem zasedání komise. Nepodaří-li se předvolání do vlastních rukou doručit na adresu pro doručování nahlášenou dotčenou osobou nebo do datové schránky, doručí se předvolání veřejnou vyhláškou podle § 25 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Patnáctým dnem po vyvěšení se písemnost považuje za doručenu.

(7) Dotčená osoba má právo se účastnit té části zasedání komise, kdy je projednáván podnět, ve kterém tato dotčená osoba figuruje. Komise může jednat o podnětu i bez dotčené osoby, pokud se tato na zasedání nedostavila, ačkoliv jí bylo předvolání řádně a včas doručeno v souladu s odstavcem 6.

(8) Dotčená osoba má dále právo vyjadřovat se ke všem podkladům pro jednání, navrhopvat a předkládat důkazy a užít veškerých prostředků, které mohou sloužit k objasnění projednávané záležitosti, včetně vlastní osobou zajištěných odborných posudků.

(9) Výstupem z jednání komise je usnesení obsahující konstatování, zda byly či nebyly dodrženy zásady Etického kodexu UTB. V případě nedodržení zásad Etického kodexu UTB obsahuje usnesení i zhodnocení jejich závažnosti a návrh opatření.

(10) Zápis ze zasedání komise podle čl. 3 odst. 10 se zasílá bez zbytečného prodlení, nejdéle však do 14 dnů od zasedání komise, rektorovi a členům komise.

ČÁST TŘETÍ

POSUZOVÁNÍ PODNĚTŮ TÝKAJÍCÍCH SE VÝZKUMU A JEHO VÝSTUPŮ

Článek 5

Posuzování předložených podnětů

(1) Předkladatelem podnětů pro posuzování výzkumu a jeho výstupů je děkan nebo vedoucí zaměstnanec další součásti UTB. Podnět se předkládá písemnou formou k rukám předsedy komise, který bez zbytečných odkladů po doručení podnětu seznámí členy komise s jeho obsahem.

(2) Podnětem pro zahájení posuzování je Data Management Plan (dále jen „DMP“), který je přílohou č. 1.

(3) V případě podnětů týkajících se výzkumů a jejich výstupů s malým nebo žádným rizikem pro účastníky je součástí podnětu také text informovaného souhlasu.

(4) U výzkumů, které mohou představovat střední nebo velké riziko pro účastníky, musí předkladatel podnět dále doplnit o:

- a) popis postupů, které vedou ke snížení rizika pro účastníky, respektive negativních dopadů na účastníky, včetně postupů k odstranění následku klamání, pokud je použito,
- b) podrobný popis skupinového rozboru mimořádně důležité události (debriefingu),
- c) zdůvodnění nutnosti postupů, které zvyšují riziko pro účastníky,
- d) zdůvodnění nutnosti využití klamání, je-li klamání ve výzkumu použito,

e) jsou-li účastníci ze zranitelné populace, zdůvodnění nutnosti realizovat výzkum na těchto účastnících.

(5) Komise posuzuje, zda metodika výzkumu není v rozporu s etickými normami a obecnými právními předpisy (např. o ochraně osobních údajů).

(6) Schválení komisí vyžadují:

- a) výzkumy, v nichž jsou zkoumány biomedicínské metodické přístupy (např. biologické parametry nebo biologické materiály) nebo výzkumy, v rámci kterých je realizován výzkum v jiné vědní oblasti např. v oblasti psychologie nebo sportovních studií,
- b) výzkumné projekty, které musí dle podmínek poskytovatele dotace nebo dotační výzvy, vyjádření komise obsahovat jako formální náležitost projektové žádosti,
- c) výzkumy, u kterých jde o požadavek redakce odborného časopisu nebo organizátora odborné konference,
- d) výzkumy, u kterých se doporučuje schválení komisí dle odborných etických standardů.

(7) Výstupem z jednání komise je usnesení obsahující souhlas s výzkumem a jeho výstupy při dodržení předkladatelem garantovaných etických standardů.

(8) V případě nesouhlasného usnesení komise s výzkumem a jeho výstupy je součástí usnesení také zdůvodnění a zřetelně formulované požadavky komise na přepracování podnětu. Předkladatel má možnost podnět přepracovat v souladu s požadavky komise a opět jej předložit komisi k posouzení.

ČÁST ČTVRTÁ SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 6 Odborné posudky

(1) Předseda komise je oprávněn se souhlasem rektora si u složitého případu vyžádat vypracování písemného odborného posudku nezávislého experta.

(2) Náklady spojené s účastí nezávislých odborníků a s vypracováním odborných posudků hradí Rektorát UTB.

Článek 7
Závěrečná ustanovení

- (1) Akademický senát UTB se k tomuto Jednacímu řádu Etické komise UTB vyjádřil dne 10. ledna 2023.
- (2) Rada pro vnitřní hodnocení UTB se k tomuto Jednacímu řádu Etické komise UTB vyjádřila dne 29. listopadu 2022.
- (3) Touto směrnicí rektora se ruší a nahrazuje směrnice rektora SR/4/2021.